

mestice Smilo. Vladal je tam knez; \*) grad je bil na gori med Tasminom in Irdinijem; vhodi v mestice so bili skozi zastražena vrata in visok ostrog (pallisade); a pred vsakim vhodom so stale vislice in gugali so se v zraku trupli, ali pa ljudske kosti. Roditelja sta trdila, da so tu viseli hajdamaki (razbojniki) in ubijalci, ali strašen je bil prizor, še pomnim, da sem mižala vselej, kedar sem na vozi bližala se Smilanskemu ostrogu.“

Poznal sem, da govori o krvavih zvršitbah po Devinskem (Magdeburg) pravu; hotel sem to pojasniti ženskama, ali starka je bila opazila, da Marijici ozebljeti roci, za tega del ni hotela delj časa gledati je na dvorišči — in odpeljala jo je s seboj v izbo.

Tudi jaz sem šel v izbo; nisem našel gospodarja v njej; ženski sta umeknili se v svojo izbo; starka je pohodila me na nekoliko časa, povedala mi je, da je ded med svojimi sinovi, vprašala me je, ali bi rad, da mi prinese večerjo in peč zakuri na noč... Pa nisem hotel še; v izbi je zdelo se mi, da je dosti toplo; ali ker je svetilnica pred obrazi gorela blede in žalostno, poprosil sem, da bi mi donesli malo burana, da sam zakurim z njim. Skoro sem sedel pred pečjo, kakor poprejšnjega dné moj oblačni gospodar; kakor on, vrgel sem i jaz zdaj pa zdaj pest burana v peč; v nerazmernih jezikih je živi plamen s svetlobo zalival temotno izbo, kar je bolj in bolj zamikalo me v globoko zamišljenost, da sem skoro popolnoma vtopil se v njej.

Mojega senjarstva gradivo je bil pretrgani razgovor. Premišljal sem, kako popačeno in krivično se v ljudskem spominu skriva izročilo take ali take minolosti... poljske vlade namere, ne le modre ali tudi dobrodejne, preobrazile so se v resnično premoč in samovoljo. V kraji nove naselbine z neustanovljenim redom, na divjem in nevarnem pomejišču je bilo treba napósled vplivne pravice zoper sleparje in počestne razbojnike v okraji in za mejo. A s to pravico so poverivali krajnega uradnika, ki so naselniki sami odbrali ga vselej. Magdeburška sodstva so bila velika posebna pravica (privilegij) krajnim naselitvam, varovala jih je zlasti samovoljnih dedičev in starost, kraljevskih in vlastelinskih uradnikov. Ali priprosto ljudstvo je težko umelo to; uradnika, ki je izmed sebe in samo izvolilo ga, imenovalo je pana (gospoda), a divja beseda Magdeburg in surova uradniška vlada mu je delala neumljiv, prounljiv strah. Taka priprostost je naposled prišla pred oči in na uha glupemu pisarju, — a ta, ki tudi ni poznal ne zemljišč, ni ljudstveni minolosti lastnih običajev in posebnega značaja, prepustil je ljudí daljni usodi — sam znamenit ali učen.

(Dalje prihodnjič.)

## Naši dopisi.

**Od sv. Vida nad Cirknico 27. marca.** (*Huda zima. Velika nesreča.*) Ker je letos uže tako veliko in nenavadno na debelo snega padlo, se je mislilo, da do druge zime ne bo več dosti snežilo; a naletelo se ga je tukaj po hribih od 23. do 25. t. m. zopet do pol metra, in ker so zameti celó po meter na debelo, bo vsled tega poljsko delo za nekaj dni zastalo; a upamo, da bo v tej dobi uže kmalo skopnel; ker se je še prejšnji, zeló debel sneg nepričakovano hitro umaknil. Sicer se pa po hribih še za nobeno setev posebno ne mudi. Nekateri so pa vendar tudi tukaj še pred tem snegom uže tudi orati začeli. Za zgodnejše cepljenje drevesec, kdor še ni pocepil, bo malo ta sneg povzročil, da bo cepilni čas pretekkel, ker zdaj bo naenkrat muževno drevje.

\*) Kniaz je ruski knez.

Za lub in s popkom (očesom) se ve se bo tudi še pozneje cepilo.

15. dne t. m. je neki 27 let stari gojzdni čuvaj drugemu novemu čuvaju v nekem gojzdu „Mačkovco“ robške fare meje kazal, in ko se vrneta iz gozda proti domu, je držal prvoimenovani puško za cev in se s psom igral; iz pozabljivosti napeta puška se sproži in čuvaja v trebuh ustrelji, da so mu potem čeva ven lezle. Drugi se ve da strašno prestrašeni tovariš ga je komaj v bližnjo gozdno kočó vendar še živega pripravil in na prošnjo nesrečnega hitro v Rob, 2 uri daleč po gosp. župnika letel, ki so nategoma prišli in ga še s sv. zakramenti za umirajoče prevedeli. Šel je zeló preplašeni tovariš tudi še v Lašče po zdravnika, kateri pa nesrečnemu ni mogel več pomagati, kakor da mu je uža mrzla čeva nazaj spravil. Ranjenec je kmalo na to umrl. Zapustil je ubogo, usmiljenja vredno vdovo s tremi otročiči. Bodite s puškami pazljivi in previdni, ker nesreča nikoli ne praznuje. Kl.

**Iz Ljubljane.** — Velika noč se bliža in obetajo se nam prav lepi prazniki, katere poveličuje tudi oživljajoča se narava. — Na praznike vrnili so se tudi naši državni poslanci potem, ko so imeli več tednov nepretrgoma dan za dnevom bojevati hud boj z nasprotniki, posebno pri obravnavi državnega proračuna in pa pri vprašanji nove pogodbe z družbo severne železnice.

Kaj so nam prinesli poslanci domu, vprašal bode vsak zaveden rodoljub? Odgovor je kratek pa dovoljen: Pred vsem pokazala je budgetna razprava, da zanesljivo smemo pričakovati novega naučnega ministra in z njim tudi vsem Slovencem pravično naučno upravo. Drugič pokazala je sedanja vlada, da vidi gospodarske potrebe tudi med Slovenci, in privolila je zgradbo železnice iz Ljubljane v Kamnik z državno podporo, briga se pa z enako marljivostjo za dolenjsko železnico, briga se za kmetijstvo pa tudi za obrtnijstvo izrekoma s tem, da je pripravljena tudi med Slovenci osnovati takih obrtnijskih šol, kakoršne najboljše pripomorejo k povzdigi našega blagostanja. In tretjič prinesli so slovenski poslanci saboj vtrjeno složnost med saboj in to nam je najboljše poročstvo za vspešno delovanje naših zastopnikov tudi v prihodnosti.

Le eno, toda sila važno vprašanje za slovenske poslance, pa tudi za vso desnico državnega zbora vprašanje, kaj bo v prihodnje z grofom Hohenwartom, do sedaj ni še rešeno, upamo pa, da se bode dovoljno rešilo tudi to vprašanje enako pomenljivo za sedanjo vlado, kakor za večino državnega zbora. In ako se to zgodi, tedaj smemo vsaj Slovenci zadovoljni prepevati veselo Alelujo.

— (*Železnica iz Ljubljane v Kamnik.*) Zadnji dan zborovanja državnega zbora dne 27. marca prišlo je po sprejeti severni železnici na vrsto tudi onih pet manjših železnic, katere je vlada predložila zadnji čas, med temi bilo je tudi poročilo železniškega odseka o železnici iz Ljubljane v Kamnik (poročevalec bil je g. A. Obreza). Pred njim poročali so uže trije poročevalci o treh družih takih železnicah. Razprave ni bilo; sprejemale so se brez ugovora v drugem in takoj tudi v tretjem branji. Ravno tako godilo se je tudi s kamniško železnico. Rešena je bila tudi v drugem in tretjem branji v času kratkih minut. Poslanci, ki so se živo brigali za to železnico, prevedeli so, da je boljše, železnico hitro in brez ugovora spraviti pod streho, kakor pa priporočati jo še samo zavoljo lepšega. Upamo, da bode ta železnica kmalu zgotovljena in da bo služila v povzdigo blagostanja naše dežele.

— (Mestni odbor ljubljanski) zboroval je sinoči ob 6. uri in je obravnaval sledeči dnevni red: 1. Naznaniilo prvosedstva. 2. Prisega meščanov. 3. Personalnega in pravnega odseka poročilo: a) O mestnega odbornika naznanjeni odpovedi; b) o letošnjih dopolnilnih volitvah za mestni zastop. 4. Stavbinskega odseka poročilo: a) o gradnji obrežnega zidú pod Hradeckega mostom na desnem bregu Ljubljane; b) o Alojzija Seemana prošnji za stavbinsko dovoljenje na Vrtači; c) o stavbinski črti Anton Paichelnovi hiši na Rimski cesti št. 19; č) o oddaji dobave stavbinskega lesa za tri leta in kamenoseških del za 1885. leto. 5. Policijskega odseka poročilo: a) o računih za zdravila mestnim ubogim za III. in IV. kvartal 1883. in I. kvartal 1884. leta; b) o fizikatskem poročilu za 1882. leto. 6. Finančnega odseka poročilo: a) O povračilu troškov za stavbinsko vzdržavanje poslopja c. kr. vélike realke, spadajočih na 1884. leto; b) o računskem zaključku mestne klavnice in mestne posojilne zaklade za 1884. leto. 7. Združenih odsekov poročilo o utelovljenji podturnske grajščine. 8. Poročilo odseka za olepšavo mesta o napravi nekaterih naznaniilnih tábelj. 9. Mestnega odbornika Iv. Hribarja samostalni predlog, da se nov tlak napravi po nekaterih ulicah in čez ceste in ulice naredi več novih prehodov. **Tajna seja.**

— (Iz Kamenika) se poroča „Lj. Listu“: Veliko veselje zavladalo je po vsem mestu, ko smo izvedeli, da se je sklenila zgradnja železnice iz Ljubljane v Kamenik. V nedeljo dne 29. t. m. bilo je mesto okrašeno z zastavami in priredila se je sijajna razsvitljava. Zvečer hodila je godba po mestu. Občinski zastop in kameniški meščanje so se brzojavno zahvalili grofu Taaffeju in trgovinskemu ministru Pinu. — Iz Domžal pa se poroča: Ko se je v soboto zvečer izvedelo o sklenjeni gradnji železnice Ljubljana-Kamenik, priredilo se je takoj streljanje s topiči. V nedeljo bile so Domžale okrašene z zastavami in priredila se je razsvitljava. Poslalo se je od občine in obrtovoalcev več zahvalnih telegramov grofu Taaffeju in Pinu.

— (Velikonočne počitnice) pričnó se na tukajšnjih srednjih šolah v sredo zjutraj ter trajajo do srede jutra po Veliki noči.

— (Zabavni vlaki.) Ob Velikonočnih praznikih pojdejo zabavni vlaki iz Ljubljane na Dunaj, v Trst, Benetke in Reko; vožnja za polovico znižana.

— (Vrhniška posojilnica) razposlala je ravnokar računski sklep za svoje tretje upravno leto 1884. Po tistem imel je ta prekoristen zavod za podporo kmetškega naroda skupnega denarnega prometa 445.808 gld. 74 kr. Od tega spada na prihodke 223.281 gld. 45 kr., na izdajke pa 221.626 gold. 29 kr. Gotovine so konec leta 1884. imeli za 1655 gold. 16 kr., čistega dobička pa 1353 gold. 24 kr. Ravnateljstvo obstoji iz samih domačinov vrhniških. Ravnatelj je gosp. Franc Kotnik, denarničar gosp. Josip Lenarčič, preglednik pa gosp. Miha Tomšič. Zopet dokaz več, da se tudi z domačimi močmi kaj doseči dá in ni za vsako podjetje tujca potreba, katerih je uže tako preveč pri nas, ki se hočejo gospodarstvo prilastovati.

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — Minuli petek zvečer zborovala je zbornica poslancev v tej dobi zadnjikrat, kakor se sploh misli, bo po veliki noči samo še slovesen sklep s pre-

stolnim govorom cesarjevim. Dan za slovesen sklep še ni bil določen. Obširneje o državnem zboru poročamo v posebnem poročilu „iz državnega zbora“. Ravno tako obširno poročamo o smrti kardinala kneza Schwarzenberga, čegar trupla blagoslovljenje je bilo na Dunaji v ponedeljek, pogreb pa je danes v Pragi.

Te dni so zopet zaprli tukaj dva bankirja (kupčevalca z denarji in obligacijami) z imenom Hofmeister in Reich, katera sta skoraj pet let sleparila občinstvo.


Cesarjevič Rudolf in princesinja Štefanija vrnila sta se v soboto večer z nagličem nazaj na Dunaj.

**Francoska** imela bode zelo žalostno veliko noč. Zadnji teden prihajalo je z bojišča v Tonkinu dan za dnevom bolj žalostnih novic. Vse prejšnje zmage Francozov vničene so po hudih udarcih zadnjih dni. Kitajci premagovali so jih povsod tako sijajno in odločno, da so najsrečnejši oni oddelki francoske vojske, kateri so mogli peté odnesti in rešiti svoje življenje. Povsod tiščijo Kitajci za Francozi, ranjen je celó višji poveljnik francoski. Strah po Francoski je tako silen, da je vlada takoj odposlala nove vojske v Tonkin, naročila, da se takoj skličejo nove trume vojakov in mornarjev, pa tudi prostovoljcev, in za denarne pripomočke sklenila je vlada, zbornici predložiti postavo, da se najame novo posojilo 200 milijonov frankov.

Vriš in nevolja po Francoskem je tolika, da je ministerstvo Ferry-evo odstopilo in išče se sedaj novo.

**Angleška.** — Uže v zadnjih „Novicah“ smo omenili, da so angleške „zmage“ na bregovih rudečega morja sila dvomljive. To se potrjuje vsak dan, akoravno se vedno še trosijo novice, da upirajo nekateri zamorski rodovi zoper Mahdija, in akoravno se veliko pripoveduje o novih prorokih, kateri nočejo priznati Mahdija, temveč trdijo, da je slepar. Konec vseh teh poročil je vendar le ta, da se Angleži povsod umikajo.

Tudi razmere med Angleško in Rusko so se za toliko poojstrile, da je tudi Ruska uže naročila izbrati za afganske kraje posebno večjo vojsko, baje tudi naročila kupiti brodov za prevažanje vojakov, streliva in živeža. Trdijo pa, da je pri tem poslu Angleška Rusko prehitela in sama najela brodove. — Na zahtevo Angležev, da naj se ruska vojska odmakne nazaj proti ruski meji, odgovorila je, kolikor se uže sedaj čuje, Ruska, da naj se tamošnje meje med Rusko in Angleško določijo po posebni komisiji, da bo enkrat konec vednih razprtij. Morebiti, da Angleška tudi to ponudbo sprejme, ker ni videti, da bi sedaj imela posebno veselje za vojsko.

 Današnji številki pridejana je priloga dobro znane lekarske tvrdke Jul. pl. Trnkóczy v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 4, katera obravnava o izdelkih za ohranjenje zob in ustne otlina, katere p. n. občinstvu toplo priporočamo.

## Žitna cena

v Ljubljani 28. marca 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 83 kr. — banaške 7 gold. 27 kr. — turšice 5 gold. 36 kr. — soršice 5 gold. 73 kr. — rži 5 gold 4 kr. — ječmena 4 gold. 55 kr. — prosa 5 gold. 85 kr. — ajde 4 gold. 70 kr. — ovsas 3 gold. 41 kr. — Krompir 3 gold. 12 kr. 100 kilogramov.